

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

MIŠKŲ KONSULTACINĖS TARYBOS POSĖDŽIO

PROTOKOLAS

2021 m. birželio 18 d. Nr. D4-110

Vilnius

Posėdis vyko 2021 m. birželio 8 d. 9-11.30 val. nuotoliniu būdu *MS Teams* platformoje.

Posėdžio pirmininkas - Danas Augutis, aplinkos viceministras.

Posėdžio sekretorė - Vilija Masaitienė, Aplinkos ministerijos Miškų politikos grupės patarėja.

DALYVAVO:

Tarybos nariai:

Nerijus Kupstaitis, Aplinkos ministerijos Miškų politikos grupės vadovas, tarybos pirmininko pavaduotojas; Marius Aleinikovas, Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro filialo Miškų instituto direktorius; Edmundas Bartkevičius, Vytauto Didžiojo universiteto Žemės ūkio akademijos Miškų ir ekologijos fakulteto dekanas; Raimundas Beinortas, Lietuvos medienos pramonės įmonių asociacijos „Lietuvos mediena“ direktorius; Algis Gaižutis, Lietuvos miško ir žemės savininkų asociacijos pirmininkas; Valdas Kaubrė, VĮ Valstybinių miškų urėdijos direktorius; Algirdas Klimavičius, Aplinkos ministerijos Gamtos apsaugos politikos grupės vadovas; Remigijus Lapinskas, Lietuvos biomasės energetikos asociacijos „Litbioma“ valdybos narys; Vaidotas Lygis, Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegijos direktorius; Karolis Mickevičius, Valstybinės miškų tarnybos direktorius; Lina Paškevičiūtė, Aplinkosaugos koalicijos pirmininkė; Mindaugas Gustas (posėdžio metu pavadavo tarybos narį Aidą Pivoriūną, Privačių miškų savininkų asociacijos direktorių); Audrius Radvilavičius, Miško darbų rangovų asociacijos pirmininkas; Diana Raitelaitienė, Lietuvos miško ir miško pramonės darbuotojų profesinių sąjungų federacijos pirmininkė; Liutauras Raudonikis, Lietuvos ornitologų draugijos direktorius; Albertas Stanislovaitis, Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktorius; Arvydas Urbis, Vakarų Lietuvos medienos perdirbėjų ir eksportuotojų asociacijos valdybos pirmininkas; Vidmantas Verbyla, Lietuvos miškininkų sąjungos prezidentas.

Kviesti asmenys:

Marius Čepulis, aplinkos ministro patarėjas;

Zita Bitvinskaitė, Aplinkos ministerijos Miškų politikos grupės patarėja;

Zbignevas Glazko, Aplinkos ministerijos Miškų politikos grupės vyresnysis patarėjas;

Agnė Jasinavičiūtė, Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos Kraštovaizdžio apsaugos skyriaus vedėja;

Alfas Pliūra, Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro filialo Miškų instituto Miško genetikos ir selekcijos skyriaus vyriausiasis mokslo darbuotojas.

DARBOTVARKĖ:

Punios šilo gamtinio rezervato plėtros ir su tuo susiję miško genetinių išteklių klausimai.

SVARSTYTA.

D. Augutis, pristatydamas posėdžio eigą (VSTT ir VMT parengtus ir pristatomus pranešimus ir po to vyksiančią diskusiją), pažymėjo, kad posėdžio metu vyks tik svarstymas ir nuomonių apsikeitimas, ministrui rekomendacijos nebus teikiamos.

A. Jasinavičiūtė pristatė pranešimą, kuriame apžvelgė Nemuno kilpų regioninio parko planavimo schemos korektūros procesą (*pranešimas pridedamas*). Patikslinančiuosius klausimus pateikė L. Raudonikis (dėl to, ar buvo daryti genetiniai tyrimai dėl genetinių draustinių vertės), R. Lapinskas (dėl kalbamoje teritorijoje suplanuotų miškų grupių), V. Verbyla (dėl rezervato apjungimo su botaniniu zoologiniu draustiniu tikslo, suabejojo pranešime pateiktų duomenų - pasiūlymų planavimo schemos korektūrai - palyginimu fizinių asmenų su institucijomis ir kt.), A. Gaižutis (dėl genetiniuose medynuose išskirtų buveinių), E. Bartkevičius (dėl pirminės inventorizacijos metu išskirtų buveinių), – į kuriuos atsakė A. Stanislovaitis, A. Jasinavičiūtė – A. Pliūra (atkreipė dėmesį į vykdytus mokslinius tyrimus (*Danusevičius, D., Buchovska, J. Žulkus, V., Daugnora, L. and Girininkas. A. 2021. DNA markers reveal genetic associations among 11 000-years-old Scots pine (Pinus sylvestris L.) found in the Baltic sea with the present-day genepools in Lithuania. Forests 2021, 12(3), 317; <https://doi.org/10.3390/f12030317>*), L. Paškevičiūtė (dėl atliktų genetinių tyrimų lokalizacijos), A. Klimavičius (patikslino, kad aukščiau minimo D. Danusevičiaus ir kt. tyrimo genetinių tyrimų rezultatai gauti analizuojant pušį iš rezervato teritorijos (ne botaninio zoologinio draustinio). M. Aleinikovas domėjosi, kodėl būtent dabar ir tik Punios šile buvo atlikta pakartotinė buveinių inventorizacija ir ar tai bus atliekama visoje Lietuvoje, į ką A. Stanislovaitis atsakė, kad VSTT vykdo apsaugos tikslų nustatymo procedūras NATURA 2000 tinkle (o Punios šilas yra šio tinklo dalis), t. p. buvo vykdomas tuometinio aplinkos ministro pavedimas atlikti detalesnę vertinimą Punios šile, atkreipė dėmesį, kad yra numatyta patikrinti visas NATURA 2000 tinklo teritorijas, nustatyti apsaugos tikslus (kam reikalinga turėti aktualią informaciją). A. Pliūra suabejojo Vakarų taigos buveinių buvimu Punios šilo teritorijoje.

K. Mickevičius pristatė pranešimą apie miško genetinius išteklius Punios šile (*pranešimas pridedamas*). Patikslinančiuosius klausimus ir pamąstymus pateikė L. Raudonikis, D. Augutis (domėjosi, ar Punios šile yra aptinkami pušų kenkėjai), V. Verbyla, A. Stanislovaitis (dėl ūkininkavimo ir su tuo susijusių genetinių išteklių išsaugojimu dabar (IIA miškų grupė) ir vėliau (jei būtų nustatyta IIA ir III miškų grupės) ir kt.), A. Klimavičius (klausė, kas yra genetinės vertės požymiai ir kt.), L. Paškevičiūtė (dėl EUROFORGEN pateiktų duomenų, susijusių su Punios šilu, dėl specialiųjų plynųjų kirtimų Punios šile ir jų susiejimo su EUROFORGEN rekomendacijomis).

Toliau tęsiamoje diskusijoje savo nuomonę išsakė V. Verbyla, A. Pliūra (paaiškino, kad EUROFORGEN duomenų bazėje minima frazė *close to nature forestry* reiškia ne įprastą miškininkystę, o tai, kad imituojami gamtiniai procesai, vidutinio stiprumo trikdžiai (imituojama tai, kas vykta gamtoje, tačiau reguliuojama, kad atsikurtų ta tikslinė medžių rūšis, kuri yra saugoma). L. Paškevičiūtei paklausus, ar ūkininkavimo režimas Punios šile atitinka EUROFORGEN rekomendacijas, K. Mickevičius atsakė, kad taip, tai paremta naujausiomis EUROFORGEN rekomendacijomis. N. Kupstaitis pasisakė dėl anksčiau išsakyto nusistebėjimo, „kodėl dabar esant IIA miškų grupei įmanoma susitvarkyti su genetinių išteklių tvarkymo priemonėmis, o būsimam laikotarpyje to jau nebūtų galima padaryti“ – atkreipė dėmesį, kad taip būtų dėl papildomų reikalavimų, kurie atsiranda su buveinių, nustatytų toje pačioje teritorijoje, apsauga, o ne dėl miškų grupės. Taip pat atkreipė dėmesį į skirtingą plyno kirtimo sąvokos apibrėžimą skirtingose šalyse (kitose šalyse 0,1 ha iškirstas plotas nėra laikomas plyno kirtimu). Diskusiją tęsė A. Gaižutis, atkreipdamas dėmesį, kad medynai (Punios šile genetiškai vertingi eglynai ir pušynai) taip pat yra gamtinė vertybė, kuri privalo būti saugoma, ir turi būti nustatyti gamtinių vertybių išsaugojimo prioritetai, keldamas klausimą dėl buveinių Punios šile išskyrimo teisingumo; D. Augutis, pabrėždamas, kad Punios šile vertinama visa vertybių visuma, ir lūkesčiai būtų tokie, kad ten, kur yra rezervato zona, pirmenybė būtų teikiama biologinės įvairovės apsaugai, o ten, kur genetiniai medynai, - genetinių medynų apsaugai, tačiau tai nereiškia, kad rezervate nesvarbi genetinė įvairovė, ar genetiniame draustinyje - biologinė įvairovė; o turint pažaidas imituojantį ūkininkavimą genetiniuose draustiniuose, įmanoma natūralias buveines išsaugoti net ir pirmenybę teikiant genetinių medynų apsaugai. Pasisakė L. Raudonikis (dėl

rezervato apimties ir statuso), A. Stanislovaitis (apie rezervato steigimo tikslus, procedūras ir kt.), A. Gaižutis, L. Raudonikis (dėl pasitikėjimo tyrimais), V. Verbyla (dėl rezervatinio režimo ypatumų ir ekosisteminės įvairovės), L. Paškevičiūtė (dėl požiuorių įvairiapusiškumo, pareigos išsaugoti buveines ir kt.), A. Pliūra (dėl buveinių išskyrimo ir miškininkų dalyvavimo tame procese ir kt.). L. Paškevičiūtė atkreipė dėmesį, kad Miškų konsultacinėje taryboje nėra mokslininkų, atstovaujančių ekologinę pusę, akcentavo, kad ta miškininkystė, kuri buvo, prisideda prie dabartinių iššūkių dėl biologinės įvairovės, prašė į Miškų konsultacinę tarybą įtraukti mokslininkus, atstovaujančius kitą mokslinę mokyklą, D. Augutis pažymėjo, kad į Miškų konsultacinės tarybos praplėtimo klausimą bus atkreiptas dėmesys kitu metu ir pirmininkavimą posėdžiui perdavė N. Kupstaičiui. Diskusiją tęsė R. Lapinskas (iškelė klausimą, ar saugant europines buveines bus įmanoma mokslininkams genetikams daryti savo darbą, akcentavo balanso suradimo svarbą ir kt.), M. Aleinikovas (dėl buveinių išskyrimo ir kt.), R. Beinortas (dėl buveinių inventorizavimo komercialumo), L. Paškevičiūtė (prašė ministerijos pasisakymo dėl buveinių inventorizacijos proceso įvardijimo komerciniu projektu), N. Kupstaitis (akcentavo, kad tai buvo ne ministerijos pasisakymas ir manymas; pabrėžė, kad buveinių inventorizavimas - valstybinis projektas, vykdytas ir vykdomas vadovaujantis europiniais teisės aktais), A. Pliūra (pratęsė mintį dėl rezervato ir buveinių sąsajų), A. Stanislovaitis (pažymėjo, kad Punios šilo gamtiniame rezervate inventorizuotoms buveinėms rezervato statusas nekenks, kad likusioje dalyje planuojama reguliuojama rezervato zona, kurioje pagal įstatymą galimas moksliniais tyrimais pagrįstas, parengus gamtotvarkos planus, įsikišimas reguliuojant procesus), L. Paškevičiūtė, L. Raudonikis (dėl mokslinių tyrimų, tarp jų ir genetinių, įvairovės rezervatuose), V. Verbyla (dėl teisės aktuose nustatyto genetinių išteklių reguliavimo ignoravimo, atsikūrimo išsaugojimo ir kt.), N. Kupstaitis, A. Stanislovaitis (apie suderinamumą, reikalingas parengti metodikas ir kt.), A. Gaižutis (dėl posėdžio įrašo gavimo galimybės, išsakė lūkesčius A. Stanislovaičiui dėl jo anksčiau pasakytų žodžių, susijusių su dalykinės reputacijos menkinimu), V. Verbyla, L. Paškevičiūtė (pakartojė prašymą į konsultacinę tarybą įtraukti kitos mokyklos mokslininkus), N. Kupstaitis (atkreipė dėmesį, kad platesnio mokslininkų rato įtraukimas į konsultacinės tarybos sudėtį bus apsvarstytas, taip pat bus apsvarstyta ir Lietuvos miškininkų sąjungos raštu pateikta nuomonė dėl tarybos sudėties praplėtimo), L. Raudonikis (siūlė į tolimesnę diskusiją dėl Punios šilo pakviesti prof. G. Brazaitį).

NUTARTA: Posėdžio metu vyko tik svarstymas ir nuomonių apsikeitimas, sprendimai nebuvo priiminėjami, tačiau nuspręsta svarstant Miškų konsultacinės tarybos sudėties klausimą apsvarstyti visus pasiūlymus dėl tarybos sudėties keitimo ir papildymo.

PRIDEDAMA.

1. Agnės Jasinavičiūtės pranešimas apie Nemuno kilpų regioninio parko planavimo schemos korektūros procesą, 10 lapų.
2. Karolio Mickevičiaus pranešimas apie miško genetinius išteklius Punios šile, 8 lapai.

Posėdžio pirmininkas

Danas Augutis

Posėdžio sekretorė

Vilija Masaitienė